

Економічне обґрунтування управлінських рішень та оцінювання ризиків (ПО 6)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>05 «Соціальні та поведінкові науки»</i>
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>
Освітня програма	<i>Економіка і бізнес</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна/(денна)/дистанційна/змішана</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредитів ECTS (120 годин)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік / модульна контрольна робота / індивідуальне семестрове завдання у формі розрахункової роботи / календарний контроль</i>
Розклад занять	<i>https://schedule.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: д.е.н., професор, Тульчинська Світлана Олександрівна, 0675492737, e-mail: tuha@uke.net Практичні / Семинарські: д.е.н., професор, Тульчинська Світлана Олександрівна, 0675492737, e-mail: tuha@uke.net</i>
Розміщення курсу	<i>https://do.ipu.kpi.ua/course/view.php?id=4042</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Економічне обґрунтування управлінських рішень та оцінювання ризиків» забезпечує опанування здобувачами вищої освіти теоретико-методичних, методологічних та прикладних положень щодо економічного обґрунтування управлінських рішень із урахуванням біфуркаційних змін середовища. Процес прийняття управлінських рішень є важливим для забезпечення стійкості економічних систем будь якого рівня. Для суб'єктів господарювання прийняття управлінських рішень в умовах наростання загроз та ризиків визначає їх подальший розвиток, конкурентоспроможність та стійкість. При ухваленні управлінських рішень важливим є їх своєчасність, моніторинг загроз та ризиків, аналітичні висновки щодо змін кон'юнктури ринку. При цьому, вони повинні базуватися на загальноекономічних законах, специфічних принципах, методах розроблення та прийняття раціональних управлінських рішень із урахуванням екзогенних та ендогенних факторів функціонування. **Мета навчальної дисципліни** – надати здобувачам вищої освіти ґрунтовних знань з теоретичного підґрунтя, методології та інструментарію обґрунтування прийняття управлінських рішень та практичних навичок щодо прийняття своєчасних управлінських рішень із урахуванням змін оточуючого середовища та впливу екзогенних та ендогенних факторів. **Предметом дисципліни** є сукупність теоретичних, методичних питань та практичних аспектів щодо обґрунтування прийняття управлінських рішень як на рівні окремого підприємства, так і на рівні інших суб'єктів економіки. Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду компетентностей:

ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

СК 6. Здатність розробляти та управляти проектами.

СК 7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК 8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувача вищої освіти наступні програмні результати навчання:

ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПРН 15. Організовувати розробку та реалізацію соціально- економічних проектів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. Економічний вимір сталого розвитку. Стратегії розвитку соціально-економічних систем. Управління проектами. Секторальна економіка. Інформаційно-аналітична діяльність економіста.

Постреквізити. Практика. Виконання магістерської дисертації.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до дисципліни «Економічне обґрунтування управлінських рішень». Тема 2. Сутність, принципи та класифікації управлінських рішень. Тема 3. Різновиди ризиків та їх особливості. Тема 4. Прийняття управлінських рішень в умовах ризиків. Тема 5. Методи, способи ухвалення управлінських рішень. Тема 6. Ефективність управлінських рішень. Тема 7. Методи оцінки ефективності та реалізації управлінських рішень. Тема 8. Аналітичні методи обґрунтування управлінських рішень в умовах ризиків. Тема 9. Інформаційно-аналітична підтримка процесів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Адієс І. К. *Стилі хорошого і поганого менеджменту. пер. з англ. Валерія Глінка. Київ : Наш формат, 2020. 222 с.*

2. *Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка. Підручник. Книга 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. Львів, Априорі, 2020.*

3. *Грушева А. А., Вітренко Л. О. Менеджмент : навч. посіб. Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 308 с.*

4. *Ігнашкіна Т.Б., Гончарук О.В., Кербікова А.С. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків. Ч.І: Навч. пос. Дніпро: НМетАУ, 2021. 106 с.*

5. *Мошек Г. Є., Федоренко В. Л., Соломко А. С. Менеджмент організації. Теорія та практика : навч. посіб. XXI ст.; за заг. ред. Мошека Г. Є. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ : Ліра-К, 2020. 419 с.*

6. *Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: підручник. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 258 с.*

Додаткова література:

1. Статистична інформація / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Законодавство України / Сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>

3. Макроекономічний огляд та прогноз. Міністерство фінансів України. <https://mof.gov.ua/uk/makroogljad>.

4. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

6. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

7. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: www.me.gov.ua

8. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: www.rada.gov.ua.

9. Сторінка викладача в електронному кампусі НТУУ «КПІ»: <http://login.kpi.ua/>

Відповідно до тем, що вивчаються на лекційних та практичних заняттях, здобувачі вищої освіти повинні ознайомитися з відповідними положенням законодавчих та нормативних документів.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: евристичного (запитального) — бесіда; та акроматичного (викладального) — пояснення, розповідь, лекція, робота з підручником; проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;

спеціальні методи навчання: робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу, що викладається на лекціях та матеріалу, що пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки. Ознайомлення з новою темою передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування здобувачам вищої освіти потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо), розгляд особливостей кожного завдання, які супроводжуються поясненнями викладача. Під час вивчення матеріалу та при виконанні індивідуальних завдань застосовуються інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації до лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.	Лекції, комп'ютерні практикуми, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами.	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, модульну контрольну роботу, розрахункову роботу.
ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.	Лекції, комп'ютерні практикуми, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами.	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, модульну контрольну роботу, розрахункову роботу.
ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.	Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий.	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, модульну контрольну роботу, розрахункову роботу.
ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання	Підсумковий контроль - залік
ПРН 15. Організувати розробку та реалізацію соціально- економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.	Лекції, комп'ютерні практикуми, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами.	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, модульну контрольну роботу, розрахункову роботу.

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 18 годин лекцій та 36 годин практичних занять, модульний контроль.

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин		Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ		
1	Тема 1. Вступ до дисципліни «Економічне обґрунтування управлінських рішень та оцінювання ризиків»	2	2	Л: Вступ до дисципліни «Економічне обґрунтування управлінських рішень та оцінювання ризиків» (2) ПЗ: Вступ до курсу. Визначення головної мети та завдань курсу. Визначення сутності управлінських рішень та їх обґрунтування. Класифікація управлінських рішень (2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
2	Тема 2. Сутність, принципи та класифікації управлінських рішень	2	4	Л: Сутність, принципи та класифікації управлінських рішень (2) ПЗ: класифікація прийняття управлінських рішень за сферою охоплення, тривалістю, за рівнем ухвалення рішень, за способом прийняття, за способом обґрунтування, функціональним призначенням, за змістом управлінських рішень (4)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
3	Тема 3. Різновиди ризиків та їх особливості	2	4	Л: Різновиди ризиків та їх особливості (2) ПЗ: Ендогенні та екзогенні ризики. Принципи управління проектними ризиками (4)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
4	Тема 4. Прийняття управлінських рішень в умовах ризиків	2	4	Л: Прийняття управлінських рішень в умовах ризиків (2) ПЗ: Прийняття управлінських рішень в умовах визначеності, невизначеності та небезпек (4)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
4	Модульна контрольна робота (МКР)		1	Передбачає аналітичні завдання та індивідуальне опитування	
5	Тема 5. Методи, способи ухвалення управлінських рішень	2	4	Л: Методи, способи ухвалення управлінських рішень (2) ПЗ: Методи прогнозування, моделювання, та методи групового ухвалення рішень. Формальні та неформальні методи прийняття управлінських рішень. Методи творчого пошуку альтернатив (4)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування
6	Тема 6. Ефективність управлінських рішень	2	4	Л: Ефективність управлінських рішень (2) ПЗ: Ефективність діяльності. Ефективність управлінських рішень та її складові. Технологічна, психологічна, правова, екологічна, етична, політична ефективність прийняття управлінських рішень (4)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
7	Тема 7. Методи оцінки ефективності та реалізації управлінських рішень	2	4	Л: Методи оцінки ефективності та реалізації управлінських рішень. (2) ПЗ: цільовий, ресурсний підходи при оцінці ефективності управлінських рішень. Методи аналізу ефективності витрат. Підхід внутрішніх процесів. Непрямі методи оцінки ефективності управлінських рішень за кінцевими результатами (4)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування
8	Тема 8. Аналітичні методи обґрунтування управлінських рішень в умовах ризиків	2	4	Аналітичні методи обґрунтування управлінських рішень в умовах ризиків (2) ПЗ: Критерії ефективності по концепції VBM та використання показників SVA, EVA, CFROI, CVA, KPI, TSR, TBR (4)	
9	Тема 9. Інформаційно-	2	4	Л: Інформаційно-аналітична підтримка процесів обґрунтування та прийняття	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин		Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ		
	аналітична підтримка процесів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.			управлінських рішень. (2) ПЗ: Системи підтримки прийняття управлінських рішень в умовах ризиків їх класифікація та різновиди (4)	опитування
9	Модульна контрольна робота (МКР)		1	Передбачає аналітичні завдання та індивідуальне опитування	
Всього		18	36		

Примітка: Л – лекції, ПЗ – практичні заняття, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, підготовку розрахункової роботи, проведення міні-досліджень, виконання творчих завдань, модульної контрольної роботи та підготовку до складання заліку. Обсяги часу на виконання самостійної роботи становить 78 год.

Тиждень навчання	Тема	Завдання	Обсяг годин
1-2	Тема 1. Вступ до дисципліни «Економічне обґрунтування управлінських рішень та оцінювання ризиків»	Підготовка до практичного заняття	2
3-4	Тема 2. Сутність, принципи та класифікації управлінських рішень	Підготовка до практичного заняття	2
5-6	Тема 3. Різновиди ризиків та їх особливості	Підготовка до практичного заняття	4
7-8	Тема 4. Прийняття управлінських рішень в умовах ризиків	Підготовка до практичного заняття	4
9-10	Тема 5. Методи, способи ухвалення управлінських рішень	Підготовка до практичного заняття	4
10	Теми 1 - 5	Підготовка до тестування та написання першої частини МКР	4
11-12	Тема 6. Ефективність управлінських рішень	Підготовка до практичного заняття	2
13-14	Тема 7. Методи оцінки ефективності та реалізації управлінських рішень	Підготовка до практичного заняття	4
11-16	Тема 8. Аналітичні методи обґрунтування управлінських рішень в умовах ризиків	Підготовка до практичного заняття	4
17-18	Тема 9. Інформаційно-аналітична підтримка процесів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.	Підготовка до практичного заняття	4
18	Теми 6-9	Підготовка до тестування та написання другої частини МКР	4
	Розрахункова робота	Виконання та оформлення розрахункової роботи	10
	Залік	Підготовка до заліку	30
Всього			78

Основні завдання циклу практичних занять – систематизація, узагальнення та закріплення знань, набутих у процесі вивчення студентами лекційного матеріалу, опрацювання бібліографічних джерел основної, додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел. Практичні заняття також мають на меті засвоїти теоретичний матеріал з навчальної дисципліни «Економічне обґрунтування управлінських рішень та оцінювання ризиків», набути розуміння суті, функції та значення прийняття управлінських рішень в умовах загроз та ризиків.

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та поведінка на заняттях. Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється, однак, є рекомендованим, оскільки на них викладається теоретичний та практичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для найбільш ефективного освоєння дисципліни. бали за присутність на лекціях та практичні заняття не додаються, але вагома частина рейтингу здобувача вищої освіти формується через активну участь на лекціях та виконання завдань, що даються на практичних заняттях. Тому пропуск лекцій та практикумів не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг.

Заохочувальні та штрафні бали. Активність здобувача вищої освіти на заняттях, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача.

Заохочувальні бали студент також може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлене у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо; за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематики курсу. Штрафні бали з дисципліни не передбачаються.

Захист індивідуального семестрового завдання передбачено у вигляді стислої доповіді за виконаним завданням, та відповідей на запитання. За форс-мажорних обставин, що зумовили нестачу часу, індивідуальне семестрове завдання зараховується за результатами представленої готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлених в індивідуальному порядку. Для здобувачів вищої освіти у освітньо-професійній програмі яких передбачено виконання РР мають здати її у визначений викладачем термін. РР студенти мають захищати у формі особистої бесіди (відповідей на питання) з викладачем. У разі виявлення плагіату в РР – робота не приймається і здобувач вищої освіти не допускається до її захисту.

Пропущені контрольні заходи. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомій життєві обставини), здобувачу вищої освіти надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого часу. В разі порушення термінів і невиконання завдань з неповажних причин, здобувач вищої освіти, який не набрав 40 балів під час семестру, не допускається до складання заліку в основну сесію. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Позааудиторні заняття. В межах вивчення навчальної дисципліни за бажанням здобувача вищої освіти передбачається участь в олімпіадах, конференціях, форумах, круглих столах, написанні статей тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг здобувача вищої освіти з дисципліни «Економічне обґрунтування управлінських рішень та оцінювання ризиків» складається зі 100 балів, з них 60 балів складає стартовий рейтинг (RC) та 40 балів – залік (RE). Стартовий рейтинг (протягом семестру) включає бали, які здобувач вищої освіти отримує за: тестування; виконання завдань по практичним заняттям; відповіді; виконання модульної контрольної роботи; виконання розрахункової роботи.

Види контролю та критерії нарахування балів:

Поточний контроль: відповіді на практичних заняттях, тестування, МКР, РР.

Практичні заняття: за результатами опрацювання лекційного матеріалу проводиться **опитування**, яке оцінюється у 2 бали кожний за такими критеріями:

- за вирішення задачі з чіткими поясненнями і висновками або повна і ґрунтовна відповідь – 2 бали;
- за вирішення задачі з поясненнями, але без висновків або достатньо повна відповідь з певними неточностями – 1 бал;

- за вирішення задачі без чітких пояснень та висновків або неповна відповідь, або невчасної здачі завдання – 1 бал.

За результатами опрацювання кожного з трьох розділів навчальної дисципліни проводиться тестування, яке оцінюється у 2 бали кожний за такими критеріями:

- правильно виконаний тест – 2 бали;
- тест виконаний на 60 % – 1 балів;
- невиконаний тест – 0 балів.

Модульна контрольна робота оцінюється в 4 балів (складається з двох частин, кожна з яких оцінюється у 4 балів максимум) за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 4 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 3-2 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки – 2-1 балів;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

Результат контрольного заходу для здобувача вищої освіти, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

Розрахункова робота оцінюється в 10 балів за такими критеріями:

- творчий підхід до розв'язання завдань, правильно виконані всі завдання розрахункової роботи – 10..9 балів;
- роботу виконано з незначними неточностями – 8..7 балів;
- роботу виконано з певними недоліками – 6 балів;
- роботу не зараховано (завдання не виконане або є грубі помилки) – менше 6 балів.

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу. Умовою першої атестації є поточний рейтинг не менше 15 балів, другої – не менше 30 балів.

Умови допуску до семестрового контролю: умовою допуску є отримання не менше 40 балів, причому обов'язковим критерієм є задача розрахункової роботи не менше, ніж на 6 балів.

Семестровий контроль: **залік**. Якщо здобувач вищої освіти виконав умови допуску до семестрового контролю (залік).

Заліковий білет містить три завдання, які оцінюються у 40 балів. Перелік питань наведений у п. 9.

Критерії оцінювання на заліку:

- «відмінно» - здобувач вищої освіти дав повну змістовну відповідь на кожне питання (не менше 90 % потрібної інформації) – 40-31 балів;
- «добре» - здобувач вищої освіти дав повну відповідь, але допустив окремі неточності (не менше 75 % потрібної інформації) – 30-24 балів;
- «задовільно» - здобувач вищої освіти дав не повну відповідь або допустив помилки (не менше 60 % потрібної інформації) – 23-13 балів;
- «незадовільно» - здобувач вищої освіти допустив суттєві помилки або не розкрив питання (робота не відповідає вимогам «достатньо» і питанням розкрито менше 60 % потрібної інформації або нерозкрито взагалі) – 12-0 балів.

Розрахунок шкали (R) рейтингу

Рейтингова шкала з дисципліни складає:

$$R = RC + RE = 60 + 40 = 100 \text{ балів.}$$

Максимальна сума балів стартового рейтингу дорівнює 60:

$$RC = 18 * 2 + 3 * 2 + 2 * 4 + 10 = 60 \text{ балів.}$$

Таблиця відповідності рейтингових балів (R) оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів (R)	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Кількість балів (R)	Оцінка
(менше 40 балів)	

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль розміщено у дистанційному курсі, а також продубльований у силабусі.

Методичні вказівки до виконання індивідуального завдання містяться у Навчально-методичному комплексі дисципліни, що розміщено в Електронному архіві наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського (ela.kpi.ua).

У рейтинг здобувача можуть бути зараховані сертифікати проходження очних або дистанційних курсів за тематикою курсу на платформах Prometheus та Coursera.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економіки і підприємництва, д.е.н., професором, С.О. Тульчинською

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 18 від 23.06.2023 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 11 від 30.06.2023 р.)